

Els «errors» de l'Estatut

ENRIC MARÍN

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 30.11.09

Les reaccions que la publicació conjunta de l'editorial *La dignitat de Catalunya* ha tingut en la major part dels mitjans de comunicació radicats a Madrid era perfectament previsible. Sobretot en aquells que més se signifiquen per un marcat nacionalisme uniformista espanyol. I no són una minoria, precisament. De fet, no ha emergit cap raonament nou. El repertori de mitges veritats, impropis i desqualificacions és d'una redundància retòrica que ja resulta fatigant fins i tot a una part de les seves audiències. I com no podia ser altrament, ha tornar a fer acte de presència un dels clàssics en el procés de negociació de l'Estatut: l'autogovern és un tema identitari que només interessa als polítics catalans. Això, diuen, és el que va evidenciar la baixa participació en el referèndum sobre l'Estatut. O bé no entenen res del que passa a Catalunya o neguen l'evidència a l'identificar una realitat que els incomoda profundament. També podria ser una barreja de totes dues coses: no entenen res, s'han cregut les deformacions que ells mateixos han creat i el poc que veuen els resulta inquietant.

Sigui com sigui, ni l'Estatut és un tema bàsicament identitari, ni la societat catalana viu al marge del que significa l'autogovern català. En aquest sentit, la baixa participació en el referèndum va ser una de les primeres i més significatives mostres de desafecció a la política institucional de la societat catalana: el trencament de la unitat en el procés de negociació va tenir un cost elevat per a la credibilitat dels representants polítics catalans. L'abstenció no va expressar indiferència,

va expressar frustració i desencís. Com afirma el president **Montilla**, «la societat sap que l'Estatut no afecta només els polítics».

Quan es va formar el primer tripartit, ja feia anys que era evident que calia revisar i actualitzar aspectes bàsics de la definició de l'autogovern català. Per la mateixa caducitat de l'Estatut del 79, i per raons internes i externes. La pregunta era llavors i és ara: ¿quin nivell i qualitat d'autogovern requereix una nació complexa per afrontar els reptes de la mundialització de l'economia, la política i la cultura? És a dir, la qüestió no és què és el que volem, atès que som diferents. La qüestió és, més aviat, saber què necessitem per recrear un projecte nacional inclusiu i no identitari en el nou context de globalització. El diagnòstic que podem fer ara és molt diferent del que es podia fer a la sortida del franquisme. L'error, doncs, no va ser plantejar l'actualització i ampliació de l'autogovern. L'error va consistir, si de cas, a no saber calcular bé la relació de forces. O a no preveure la reacció desproporcionada que la proposta catalana rebria del conglomerat de poder polític, financer i empresarial, burocràtic i mediàtic radicat a Madrid.